

PRESSENAEVNET

Årsberetning 2003

PRESSENAEVNET

Årsberetning 2003

Udgivet af Pressenævnet, København, april 2004
Layout: KONTRAST design 3333 9656
Tryk: Fihl-Jensen Grafisk Produktion A/S
Konsulent: IT- og Telestyrelsen
ISBN-nr: 87-988-0182-1
ISSN-nr: 0908-679X

PRESSENÆVNETS ÅRSBERETNING 2003

I henhold til medieansvarslovens § 51 afgiver Pressenævnet herved årsberetning til justitsministeren. Årsberetningen offentliggøres.

Indhold:

A: Nævnets virke, s. 4

1. Årsberetningen i ny skikkelse, s. 4
2. Stigning i antal af klager, s. 4
3. Internationale kontakter, s. 5

B: Nævnets medlemmer og sekretariat, s. 6

C: Statistik, s. 8

D: Nævnets praksis, s. 20

1. Principielle spørgsmål, s. 20
 - 1.1. Mediernes klagevejledning og klagefrist, s. 20
 - 1.2. Mediernes behandling af for sent indkomne sager, s. 20
 - 1.3. Modstridende forklaringer, s. 21
 - 1.4. Mediernes behandling af læserbreve, s. 21
 - 1.5. Mediernes omtale af tidligere straffedomme, s. 21
 - 1.6. Mediernes offentliggørelse af oplysninger af privat karakter, s. 22
 - 1.7. Mediernes efterprøvelse af oplysninger om personers identitet, s. 22
 - 1.8. Mediernes omtale af sager, der er rejst af den ene af to parter i en tvist, s. 23
 - 1.9. Register for emner omtalt i årsberetningerne 1993-2003, s. 23
2. Resumé af væsentlige konkrete sager, s. 27
 - 2.1. Sager om presseetik, s. 27
 - 2.2. Sager om genmæle, s. 35

Bilag:

Vejledende regler for god presseskik, s. 37

A. NÆVNETS VIRKE

1. Årsberetningen i ny skikkelse

Siden Pressenævnets oprettelse i 1992 har årsberetningen haft et uændret udseende og indhold. Dette års beretning udsendes i ny og slanket skikkelse.

Beretningens omfang er gennem årene øget fra ca. 80 sider til ca. 150, navnlig fordi gennemgangen af konkrete sager er øget fra ca. 40 sider til ca. 80. I samme periode har nævnet på grund af it-udviklingen fået mulighed for at informere på andre måder, der samtidig sikrer langt hurtigere information. Nogle oplysninger ligger på hjemmesiden, og alle realitetsafgørelser fra de seneste år er over nettet tilgængelige i Retsinformation. Det betyder, at dette materiale kan udelades i beretningen, og at beretningen kan begrænses til ca. 1/3 og koncentrerer om det stof, der har nyhedsværdi og almindelig interesse. Dette indebærer, at en række konkrete sager, der tidligere blev gengivet i beretningen i fuld tekst, i stedet gengives i resumé, da de i fuld tekst optages i Retsinformation. Listen over samtlige behandlede sager fremgår i det væsentlige af afgørelserne i Retsinformation, og listen over anmeldte massemedier og informationsdatabaser ligger på hjemmesiden, så de udelades i beretningen. Det samme gælder love og forretningsordenen.

Årsberetningen er tidligere udkommet i juni eller senere. Det skyldes, at man i den årlige omtale og statistik medtog afgørelserne i alle de sager, hvor der var klaget i årets løb. Da klager i årets sidste måneder først blev afgjort i løbet af foråret, kunne man ikke gå i gang med at skrive årsberetningen umiddelbart efter nytår. Derfor sker der i år den omlægning, at beretningen omfatter de afgørelser, der er truffet inden årets udgang, men ikke de klager, der først er afgjort senere. Det betyder, at beretningen fremtidig kan komme i marts-april. For overgangsåret 2003 indebærer dette, at beretningen omfatter færre afgørelser end tidligere og kommende beretninger, nemlig kun de sager der både er kommet og afgjort i året. Som nævnt i note til statistikken vil den derfor for dette år på enkelte punkter ikke være sammenlignelig med statistikken for andre år.

Endvidere lægges årsberetningen på hjemmesiden. Den vil dog fortsat tillige blive udsendt i en trykt udgave, da nogle brugere har ønsket dette. På baggrund af erfaringerne i de kommende år, agter nævnet senere igen at vurdere behovet for en trykt udgave.

2. Stigning i antal af klager

Antallet af klager til nævnet har de seneste år ligget på et nogenlunde konstant niveau. I 2000 indkom 143 klager, i 2001 132 klager, og i 2002 134 klager. Nævnet kan konstatere, at der i 2003 er sket en stigning i sagsantallet, idet nævnet modtog 163 klager. Dette svarer til en stigning på 22 %. Der er tale om en tendens, der er fortsat i de første måneder af 2004. Stigningen i sagsantallet i 2003 kan også aflæses i det antal sager, der er blevet afvist af formanden. I 2003 afviste formanden 41 klager, hvilket er det største antal i nævnets historie. Dette svarer til en stigning på 41 % i forhold til 2002, hvor formanden afviste 29 klager.

Af de 76 sager, der indkom og blev realitetsbehandlet i 2003, blev der i 26 sager givet klageren helt eller delvist medhold. I 20 sager blev der givet pålæg om offentliggørelse, og i 5 sager blev der afgivet dissens. Sidstnævnte sager er refereret nedenfor under kapitel D.

3. Internationale kontakter

Pressenævnet deltog den 11.-12. september 2003 i møde i Alliance of Independent Press Councils in Europe (AIPCE), der er et forum for europæiske pressenævn i Europa. På mødet oplyste landene kort om udviklingstendenser inden for det presseretlige område. Et andet punkt på dagsordenen var oprettelsen af "internationale pressenævn" med mødedeltagerne som medlemmer. "Pressenævnene" skulle herefter tage stilling til en række afgjorte sager fra Sverige, Norge, England og Schweiz og vurdere, om offentliggørelsen havde været i strid med god presseskik. Det var karakteristisk for behandlingen af sagerne, at de fiktive pressenævns vurderinger generelt lå tæt op ad den bedømmelse, der var foretaget i de "rigtige" pressenævn.

B. NÆVNETS MEDLEMMER OG SEKRETARIAT

Efter medieansvarslovens § 41 består Pressenævnet af en formand, en næstformand og 6 andre medlemmer. Alle 8 medlemmer har en stedfortræder.

Medlemmerne beskikkes af justitsministeren. Formanden og næstformanden, der skal være jurister, beskikkes efter udtalelse fra Højesterets præsident. 2 medlemmer beskikkes efter udtalelse fra Dansk Journalistforbund, og 2 medlemmer beskikkes til at repræsentere de redaktionelle ledelser i den trykte presse og radio og fjernsyn efter udtalelse fra disse. Endelig beskikkes 2 medlemmer som offentlighedens repræsentanter efter udtalelse fra Dansk Folkeoplysnings Samråd.

Stedfortræderne beskikkes efter de samme regler.

Pressenævnet har følgende sammensætning:

Formandskab:

Formand: Højesteretsdommer Niels Grubbe
Stedfortræder: Højesteretsdommer Lene Pagter Kristensen
Næstformand: Advokat Axel Kierkegaard
Stedfortræder: Advokat Jesper Rothe

Journalister:

Medlem: Journalist Tage Clausen, Morgenavisen Jyllands-Posten
(indtil 31. december 2003)
Medlem: Journalist Lene Sarup, Fyens Stiftstidende (fra 1. januar 2004)
Stedfortræder: Journalist Lene Sarup, Fyens Stiftstidende (indtil 31. december 2003)
Stedfortræder: Pressefotograf Lars Lindskov (fra 1. januar 2004)
Medlem: Journalist Kaare R. Skou, TV 2
Stedfortræder: Journalist Ulrik Holmstrup, tvDOKfilm

Redaktører:

Medlem: Chefredaktør Aage Lundgaard, De tre Stiftstidender & JydskeVestkysten
(indtil 5. september 2003)
Medlem: Chefredaktør Bo Maltesen, Politiken (fra 5. september 2003)
Stedfortræder: Chefredaktør Bo Maltesen, Politiken (indtil 5. september 2003)
Stedfortræder: Chefredaktør David Trads, Information (fra 5. september 2003)
Medlem: Afdelingschef Finn Rowold, Danmarks Radio
(indtil den 31. december 2003)
Medlem: Souschef Lotte Mejlhede, TV 2 Nyhederne (fra 1. januar 2004)
Stedfortræder: Nyhedschef Michael Dyrby, TV 2 (indtil 5. september 2003)
Stedfortræder: Souschef Lotte Mejlhede, TV 2 Nyhederne
(fra 5. september til 31. december 2003)
Stedfortræder: Afdelingschef Finn Rowold, Danmarks Radio (fra 1. januar 2004)

Repræsentanter for offentligheden:

Medlem: Skoleleder Kirsten Dyregaard, LOF Ballerup
Stedfortræder: Afdelingsleder Leif Max Hansen, AOF
Medlem: Forretningsfører Ole Askvig, AOF
Stedfortræder: Direktør Inge Vinther, FOF

Ved nævnets behandling af en konkret sag medvirker i henhold til medieansvarslovens § 42 en formand eller næstformand samt en redaktør, en journalist og en repræsentant for offentligheden.

Der har i 2003 været afholdt 13 møder til behandling af konkrete sager. Endvidere har der været afholdt 2 plenarmøder.

Efter medieansvarslovens § 52, stk. 2, bistås nævnet af et sekretariat.

Sekretariatet har i året bestået af fuldmægtig Henrik Riis Andreasen og kontorfuldmægtig Agnethe Skovbye Nissen. Sanne Winther afløste den 22. marts 2004 Agnethe Skovbye Nissen.

Pressenævnets adresse:

Borgergade 28, 3.

1300 København K

Tlf.: 33155564

Fax: 33158464

Internet: www.pressenaevnet.dk

E-mail: sekr@pressenaevnet.dk

Åbningstid: mandag-fredag 9-12 og 13-15

C. STATISTIK

Pressenævnet har i lighed med de tidligere år opgjort antallet af konkrete sager fordelt efter sager afgjort ved kendelse i nævnet, sager afvist af formanden og sager, der enten er hævet af klageren eller henlagt af sekretariatet.

	1992	1993	1994
1. Registrerede konkrete sager	99	100	125
2. Sager afgjort ved kendelse i nævnet	71	76	103
A. Heraf sager om presseetik	42	59	65
Heraf sager optaget af egen drift	-	-	-
B. Heraf sager om genmæle	24	5	9
C. Heraf sager om både presseetik og genmæle	5	12	24
D. Heraf begæringer om genoptagelse	-	-	6
3. Sager afvist ved formandens kendelse	5	3	11
A. På grund af manglende retlig interesse	4	3	4
B. På grund af nævnets manglende kompetence	1	-	2
C. På grund af fristoverskridelse	-	-	3
D. På grund af manglende partsstatus	-	-	2 ⁽²⁾
E. Klagerne åbenbart grundløse	-	-	-
F. Begæringer om genoptagelse	-	-	-
4. Sager hævet af klageren	6	4	7
5. Sager henlagt af sekretariatet	17	17	4
A. Heraf efter klagerens undladelse af at besvare sekretariatets anmodning om yderligere oplysninger	9	6	-
B. Henvist til rette klagemyndighed	2	4	1
C. Henlagt af andre grunde	7	7	3
Sager, hvor klagen blev taget helt eller delvist til følge	26	24	29
1. I sager om presseetik	22	22	24
2. I sager om genmæle	5	3	7
3. Pålæg om offentliggørelse	13	22	27

⁽¹⁾ Heraf 1 kendelse afsagt efter drøftelse i nævnet

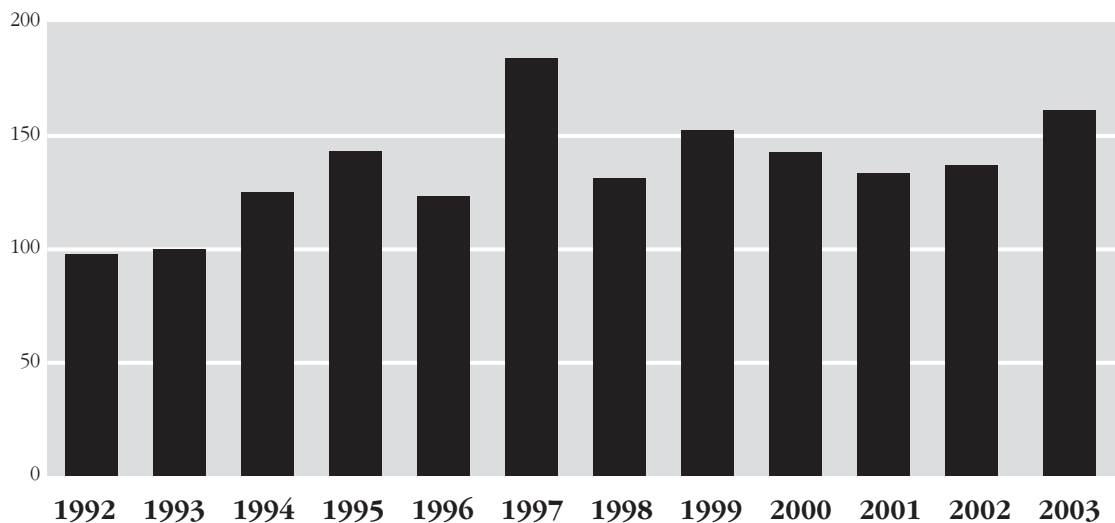
⁽²⁾ Afsagt af nævnet

⁽³⁾ Tallene for 2003 vedrører de sager, der indkommet og afgjort i 2003, og tallene kan derfor ikke umiddelbart – med undtagelse af antallet af registrerede sager – sammenlignes med tidligere år.

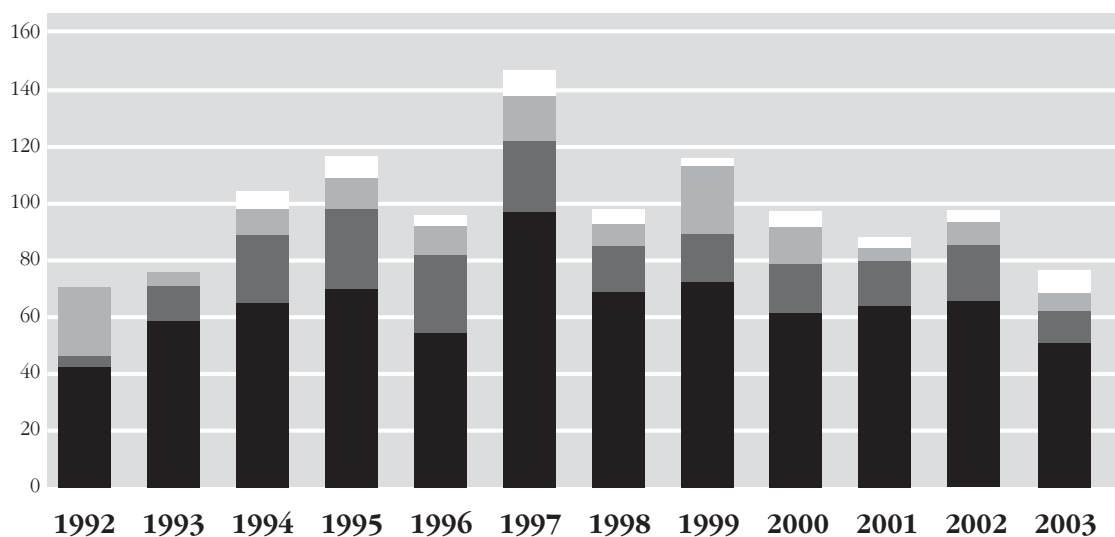
På side 12-14 er som tidligere anført statistikker for de enkelte medier for henholdsvis klager over presseetik og klager over genmæle. Det bemærkes, at sager, der både vedrører presseetik og genmæle, er anført begge steder.

1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003 ⁽³⁾
143	123	184	131	151	143	132	134	163
117	96	147	98	118	97	88	99	76
70	53	97	69	72	61	64	66	51
-	-	7	-	-	-	-	-	-
11	10	16	8	16	14	2	8	6
28	29	25	16	26	17	19	23	11
8	4	9	5	3	5	3	2	8
10	16	31⁽¹⁾	28	29	37	40	29	41
3	6	11	5	10	11	12	9	10
2	4	5	2	4	5	7	4	9
5	3	9	17	10	14	8	14	19
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	3	2	1	5	5	10	2	2
-	-	4	3	-	2	3	-	1
5	8	4	2	3	8	3	5	3
11	3	2	3	1	1	1	1	2
3	3	-	2	-	1	-	1	-
2	-	2	1	1	-	-	-	1
6	-	-	-	-	-	1	-	1
35	27	28	40	33	27	38	47	26
21	22	27	36	28	23	33	44	23
14	8	3	6	6	5	5	8	3
25	25	20	30	30	18	26	40	20

ANTAL SAGER

REALITETSKENDELSE FORDELT PÅ SAGSTYPE

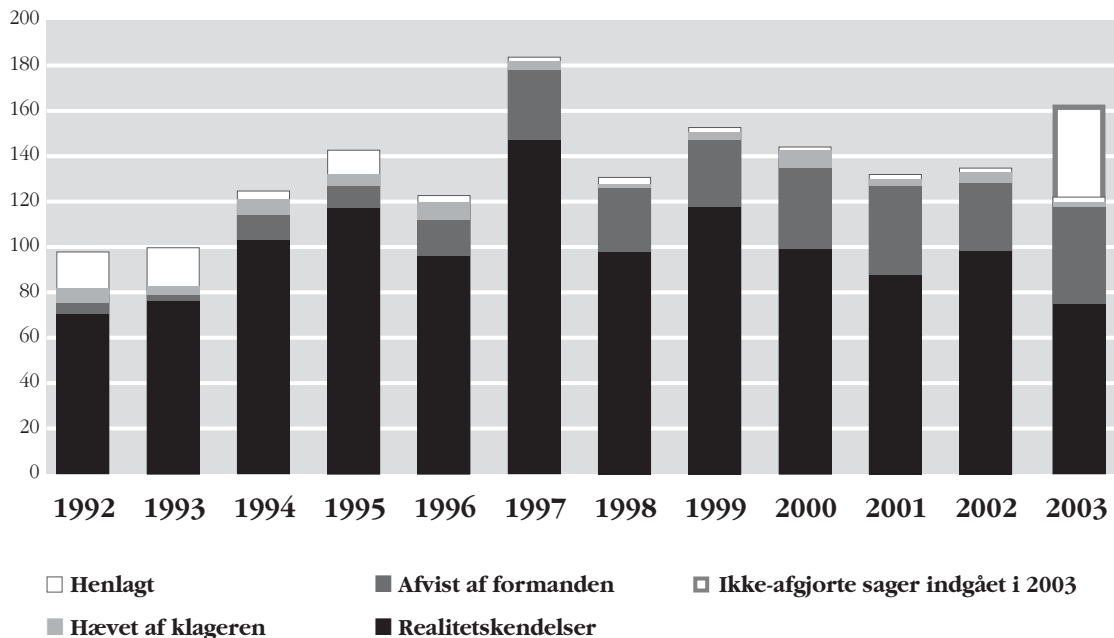
□ Begæring om genoptagelse

■ Sager om både presseetik og genmæle

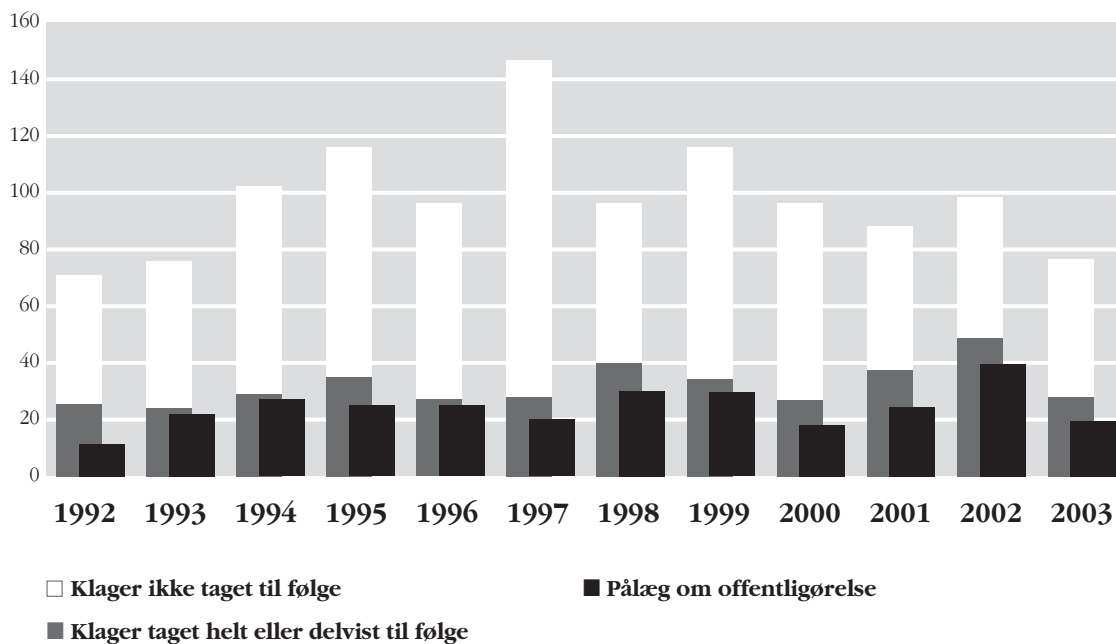
■ Sager om genmæle

■ Sager om presseetik

SAGSFORDELING EFTER AFGØRELSESMÅDE

RESULTAT AF REALITETSKENDELSER

KENDELSER OM PRESSEETIK AFSAGT I 2003

Massemedie	Klagen taget til følge			Klagen ikke taget til følge	Total
	Helt	Delvis	I alt		
Berlingske Tidende	-	-	-	2	2
Børsen	-	-	-	1	1
B.T.	1	2	3	4	7
Ekstra Bladet	1	5	6	6	12
Herning Folkeblad	-	1	1	-	1
Horsens Folkeblad	-	-	-	1	1
JydskeVestkysten	-	-	-	1	1
Jyllands-Posten	-	1	1	1	2
Kalundborg Folkeblad	-	1	1	-	1
Midtjyllands Avis	-	-	-	1	1
Randers Amtsavis	1	-	1	-	1
Sjællands Tidende	-	-	-	1	1
Århus Stiftstidende	1	1	2	-	2
Dagblade i alt	4	11	15	18	33
B.T.'s internetavis	-	1	1	1	2
Danmarks Radio	-	1	1	6	7
Ekstra Bladets internetavis	-	-	-	1	1
Internetmediet Borgerdebat.dk	1	-	1	-	1
Internetmediet Kafka.dk	1	-	1	4	5
TV 2	-	1	1	1	2
Elektroniske medier i alt	2	3	5	13	18
Odder Avis	-	-	-	1	1
Westend & Omegn	-	-	-	1	1
Distriktsblade i alt	-	-	-	2	2
Ugeblade, magasiner o.l. i alt	-	-	-	-	-

Massemedie

	Klagen taget til følge			Klagen ikke taget til følge	Total
	Helt	Delvis	I alt		
Det Kardiologiske Syndroms medlemsblad	-	-	-	2	2
Farmaci	-	-	-	1	1
Kødbranchen	-	-	-	1	1
MOMENT	1	-	1	-	1
NB Brancheblad for Nærbutikkernes Landsforening	1	-	1	-	1
Tænk+Test	-	1	1	2	3
Tidsskrifter i alt	2	1	3	6	9
Massemedier i alt	8	15	23	39	62

KENDELSER OM GENMÆLE AFSAGT I 2003

Massemedie	Anmodning om genmæle taget til følge			Anmodningen ikke taget til følge	Total
	Helt	Delvis	I alt		
Berlingske Tidende	-	-	-	1	1
Ekstra Bladet	-	2	2	1	3
JydskeVestkysten	-	-	-	1	1
Midtjyllands Avis	-	-	-	1	1
Randers Amtsavis	-	-	-	1	1
Dagblade i alt	-	2	2	5	7
Danmarks Radio	-	-	-	4	4
Elektroniske medier i alt	-	-	-	4	4
Distriktsblade i alt	-	-	-	-	-
Ugeblade, magasiner o.l. i alt	-	-	-	-	-
DJØF-bladet	-	-	-	1	1
Kødbranchen	-	-	-	1	1
LineOut	-	-	-	1	1
MOMENT	-	-	-	1	1
Tænk+Test	-	1	1	-	1
Tidsskrifter i alt	-	1	1	4	5
Ritzaus Bureau	-	-	-	1	1
Andre i alt	-	-	-	1	1
Massemedier i alt	-	3	3	14	17

AFSAGTE FORMALITETSKENDELSER, HÆVEDE OG HENLAGTE SAGER 2003

Massemedie	Formalitetsskendelse	Henlagt	Hævet	I alt
Berlingske Tidende	1	-	-	1
B.T.	2	-	1	3
Ekstra Bladet	3	-	-	3
ErhvervsBladet	-	-	1	1
Fyens Stiftstidende	1	-	-	1
Helsingør Dagblad	1	-	-	1
JydskeVestkysten	2	-	-	2
Jyllands-Posten	3	-	-	3
Lolland-Falsters Folketidende	1	-	-	1
Nordjyske Stiftstidende	1	-	-	1
MetroXpress	1	-	-	1
Politiken	1	-	-	1
Sjællands Tidende	-	-	1	1
Urban	1	-	-	1
Århus Stiftstidende	2	-	-	2
Dagblade i alt	20	-	3	23
Danmarks Radio	2	1	-	3
Dansk Journalistforbunds internetside	2	-	-	2
Internetavisen JydskeVestkysten	1	-	-	1
Internetsiden www.amager.bynet.dk	1	-	-	1
Internetmediet Borgerdebat.dk	1	-	-	1
Internetmediet Kafka.dk	2	-	-	2
Radio Herkules' internetside	1	-	-	1
TV 2	1	1	-	2
TV 2/Østjyllands internetside	1	-	-	1
TV 3	1	-	-	1
TvDanmark/Kanal 2	1	-	-	1
Elektroniske medier i alt	14	2	-	16
Lokalbladet for Midtsjælland	1	-	-	1
Vestegnen	1	-	-	1
Villabyerne	1	-	-	1
Distriktsblade i alt	3	-	-	3

Fortsættes på næste side

Massemedie	Formalitetens- kendelse	Henlagt	Hævet	I alt
SE og HØR	1	-	-	1
Ude og Hjemme	1	-	-	1
Ugeblade, magasiner o.l. i alt	2	-	-	2
Assens-Baagø Kirkeblad	1	-	-	1
Tidsskrifter i alt	1	-	-	1
Skandinavisk Film Kompagni	1	-	-	1
Andre i alt	1	-	-	1
Massemedier i alt	41	2	3	46

SAGSBEHANDLINGSTID

Statistikken over nævnets sagsbehandlingstid omfatter kun sager, hvor der er truffet realitetsafgørelse i nævnet. Genoptagelsesbegæring, afvisninger og hævede og henlagte sager indgår således ikke i statistikken.

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
30 dage eller mindre	11	8	23	18	17	3	2	7	5
31 - 40 dage	18	13	26	24	21	6	1	7	7
41 - 50 dage	17	18	30	30	30	10	5	15	4
51 - 60 dage	22	17	22	7	17	8	4	22	11
61 - 70 dage	7	9	18	11	11	15	7	11	14
71 - 80 dage	9	19	5	3	7	12	6	12	7
81 - 90 dage	7	4	3	-	6	8	4	6	2
91 - 100 dage	7	3	4	-	5	4	8	5	1
Mere end 100 dage	11	1	1	-	1	26	48	12	17
I alt	109	92	132	93	115	92	85	97	68
Gennemsnit i dage	-	57	49	43	51	85	118	67	73

For så vidt angår Pressenævnets sagsbehandlingstid i 2001 bemærkes det, at stigningen i forhold til tidligere år hænger sammen med sygdom i sekretariatet i slutningen af 2000 og starten af 2001. Som det ses, er sagsbehandlingstiden i 2002 væsentlig nedbragt i forhold til året før.

Det bemærkes, at sagsbehandlingstiden for 2003 relaterer sig til de sager, som nævnet har truffet afgørelse i i 2003, og ikke – som de tidligere år – til de klager, der er indgivet til nævnet det pågældende år.

STATISTIK OVER KLAGERNES BAGGRUND

Pressenævnet har i 2003 afsagt kendelse i 76 klagesager, mens 41 sager er afvist af formanden på grund af formalia. 8 af de sager, hvori der blev afsagt realitetskendelse, vedrørte anmodninger om genoptagelse af tidligere afgjorte sager. Der er således truffet realitetsafgørelse i 68 sager, når der bortses fra genoptagelsesbegæringerne.

Nedenfor anføres i skematisk form en oversigt over sagerne fordelt efter, om klageren er privatperson eller organisation, firma m.v., og efter, om klageren er repræsenteret af advokat.

	Hævet/ henlagt	Formalitet- afgørelse	Realitetsafgørelse			I alt
			Taget til følge	Delvis taget til følge	Ikke taget til følge	
Privat	3	27 ⁽¹⁾	3	8 ⁽²⁾	33 ⁽³⁾	74
Privat v. advokat	1	6	3	3	7	20
Organisation, firma m.v.	-	7	1 ⁽⁴⁾	5	9 ⁽⁵⁾	22
Organisation, firma m.v. v. advokat	1	1	1	3	-	6
I alt	5	41	8	19	49	122

⁽¹⁾ Heraf 1 genoptagelsesbegæring

⁽²⁾ Heraf 1 genoptagelsesbegæring

⁽³⁾ Heraf 5 genoptagelsesbegæring

⁽⁴⁾ Heraf 1 genoptagelsesbegæring

⁽⁵⁾ Heraf 1 genoptagelsesbegæring

De sager, hvor klager fra private er afsluttet ved en formalitetsafgørelse fra formanden, fordeler sig som følger:

Klagefrist overskredet	13
Ej retlig interesse	8
Ej kompetence	4
Åbenbart grundløs	1
Intet nyt	1

De sager, der blev afvist på grund af manglende retlig interesse, var alle sager, hvor omtalen i mediet ikke vedrørte klageren, eller hvor klager ikke var omtalt på en sådan måde, at pågældende fandtes at have retlig interesse.

Sagerne, hvor Pressenævnet ikke havde kompetence til at afgøre sagen, drejede sig alene om, at internetmedierne ikke var anmeldt til Pressenævnet.

D. NÆVNETS PRAKSIS

1. Principielle spørgsmål

1.1. Mediernes klagevejledning og klagefrist

Forud for en klage til Pressenævnet har sagen ofte været behandlet af mediet. Det gælder i alle tilfælde spørgsmål om genmæle, idet anmodning om genmæle skal sendes til mediet, jf. medieansvarslovens § 36, stk. 3. Det gælder undertiden også klage over tilsidesættelse af god presseskik, idet klage kan – og hvis det drejer sig om DR, TV 2 og TV 2's regionale virksomheder, skal – sendes til mediet, jf. § 34, stk. 2 og 3.

De afgørelser, medierne træffer, kan inden fire uger påklages til Pressenævnet. Medierne skal vejlede herom i deres afgørelser i sager om genmæle, og hvis det drejer sig om DR, TV 2 og TV 2's regionale virksomheder, skal der tillige gives klagevejledning i sager om tilsidesættelse af god presseskik, jf. medieansvarslovens § 40, stk. 1, henholdsvis forvaltningslovens § 25, stk. 1. De øvrige medier har ikke pligt til at give klagevejledning i sager om presseskik.

Hvis der ikke er givet klagevejledning i et tilfælde, hvor mediet havde pligt til det, og klage over afgørelsen indsendes for sent til Pressenævnet, vil den manglende klagevejledning som udgangspunkt bevirke, at klagen behandles af nævnet uanset forsinkelsen. Nævnet har i 2003 truffet afgørelser herom i sagerne 39, 40 og 55/2003. Sag 39/2003 er omtalt nedenfor under punkt 2.1.

Hvis overskridelsen af klagefristen er lang og ikke rimeligt begrundet, vil sagen blive afvist uanset manglende klagevejledning.

Nævnet har i et brev af 25. august 2003 til medierne orienteret om denne praksis og opfordret til, at der gives klagevejledning også i de tilfælde, hvor der ikke er en lovbestemt pligt til det.

Spørgsmålet om mediernes klagevejledning er tidligere behandlet i årsberetningerne 1996 og 1999.

1.2. Mediernes behandling af for sent indkomne sager

Både ved klage over tilsidesættelse af god presseskik og ved anmodning om genmæle gælder der en frist på fire uger for fremsendelse til mediet, jf. medieansvarslovens § 34, stk. 2 og 3, og § 36, stk. 3.

Hvis fristen for henvendelse til mediet overskrides, kan mediet afvise at behandle sagen. I visse tilfælde sker det blot ved, at mediet undlader at besvare henvendelsen uden – som man burde – at meddele klageren årsagen hertil. Hvis der derefter klages til Pressenævnet, vil klagen efter nævnets praksis blive afvist af formanden i medfør af medieansvarslovens § 43, stk. 2, nr. 1 (som åbenbar grundløs i sager om genmæle), og § 43, stk. 3 (som for sen klage i sager om presseskik).

Undertiden sker det imidlertid, at et medie realitetsbehandler en sag, selvom fristen er overskredet. Behandlingen af sagen tages som udtryk for, at mediet har valgt at give afkald på klagefristen, medmindre mediet har taget udtrykkeligt forbehold for, at fristen er overskredet. Nævnet har på sit plenarmøde i januar 2004 besluttet at realitetsbehandle eventuelle klager over afgørelsen i sådanne sager – naturligvis forudsat at klage til nævnet er sket rettidigt.

1.3. Modstridende forklaringer

Nævnets afgørelse bygger på parternes skriftlige fremstilling af sagen. Den offentliggørelse, sagen angår, dokumenteres ved kopi af artiklen, og i sager om tv og radio ved video eller lydbånd. På andre punkter kan parterne undertiden dokumentere fremstillingen ved at indsende kopi af korrespondance m.v., men meget ofte er dokumentation ikke mulig, fordi parterne er uenige om, hvad der er sagt under møder eller telefonsamtaler. Bevisførelse kan ikke ske ved vidneforklaring, og båndoptagelse af telefonsamtaler accepteres på grund af risikoen for redigering normalt ikke som bevis.

Den meget begrænsede mulighed for bevisførelse efterlader undertiden nævnet i den situation, at man ikke kan vide med sikkerhed, hvad der er sket.

Dette vil normalt komme klageren til skade, fordi nævnet ikke kan træffe afgørelse f.eks. om, at god presseskik er tilsidesat, hvis der ikke er sikkerhed om faktiske forhold, der er afgørende for, om der er sket tilsidesættelse.

I visse tilfælde kan det være afgørende for bedømmelsen, om journalisten har foretaget bestemte handlinger, f.eks. at han inden offentliggørelse af krænkende oplysninger har efterprøvet dem ved at forelægge dem for den krænkede. I sådanne tilfælde har journalisten undertiden mulighed for at sikre sig dokumentation for, at han forgæves har søgt at forelægge oplysningerne. Nævnet har overvejet, om man i sådanne tilfælde skulle lade mangel på dokumentation komme mediet til skade, ved at man lagde til grund, at der ikke var forsøgt forelæggelse. Nævnet har imidlertid valgt også i sådanne tilfælde at fastholde udgangspunktet, således at man – hvor påstand står mod påstand – undlader at fastslå, at god presseskik er tilsidesat.

1.4. Mediernes behandling af læserbreve

Pressenævnet modtager undertiden klager fra personer, der forgæves har forsøgt at få optaget et læserbrev eller debatindlæg i et medie. Klagerne anfører typisk, at deres ytringsfrihed er blevet knægtet, ved at mediet har undladt at bringe deres læserbreve, og mediet har således efter klagerens opfattelse handlet i strid med god presseskik.

Det er nævnets opfattelse, at det følger af det almindelige princip om redaktørens ret til at redigere mediet, at han er berettiget til at beslutte, hvad man vil bringe i mediet. Mediet er således ikke forpligtet til at bringe et læserbrev. En klage over undladelse af at bringe et læserbrev vil derfor normalt blive afvist af formanden som åbenbar grundløs, jf. medieansvarslovens § 43, stk. 2, nr. 1.

Nævnet har i 2003 truffet afgørelse i sag 56/2003, der ud over dette spørgsmål tillige drejede sig om, hvorvidt det var i strid med god presseskik, at mediet i en artikel havde bragt citater fra et indsendt, men ikke offentliggjort læserbrev. Brevet var indsendt af en amtsborgmester for at imødegå det, der var anført i en tidligere omtale. Artiklen efterlod det indtryk, at amtsborgmesteren var blevet interviewet, selvom det ikke var tilfældet. Nævnet fandt herefter, at bladet ved at anvende citater fra læserbrevet, så det fremstod som et interview, havde handlet i strid med god presseskik.

Sagen er omtalt nedenfor under punkt 2.1. Spørgsmålet om læserbreve er tidligere behandlet i årsberetningerne 1996, 1997 og 2000.

1.5. Mediernes omtale af tidligere straffedomme

Det fremgår af punkt C.8. i de vejledende regler for god presseskik, at en sigtet, tiltalt eller domfældt person bør forskånes for at få fremdraget en dom, hvorved han er idømt straf, hvis den er uden betydning for de nu aktuelle forhold. I anden nyhedssammenhæng bør tidligere rejste straffesager som regel ikke omtales. Formålet med reglen er at

beskytte mod, at f.eks. familie, venner og arbejdskolleger får kendskab til, at han tidligere er straffet.

Pressenævnet har behandlet disse spørgsmål i to sager i 2003. De viser, at det er afgørende for bedømmelsen, om den tidligere straffedom har en relevant sammenhæng med det emne eller den sag, som omtalen i mediet primært angår.

I sag 2003-6-88 var klagers straffedom nævnt i artiklen i forbindelse med en generel beskrivelse af, hvorledes selskabstømmersager indtil videre var afgjort ved domstolene, og ikke i forbindelse med omtale af et nyt forhold. Nævnet lagde vægt på den betydelige offentlige interesse, der generelt havde været knyttet til selskabstømning, samt på omtalen af disse straffesagers behandling ved domstolene, herunder klagerens straffesag, og frifandt bladet.

I sag 2003-6-92 blev en tidligere dom for bedrageri nævnt i forbindelse med en konkret omtale af klager, efter at Klagenævnet for Ejendomsformidling havde afsagt en kendelse, der gik ham imod. Pressenævnet fandt, at det var af betydning at oplyse om klagers straffesag.

Sagerne er omtalt nedenfor under punkt 2.1.

1.6. Mediernes offentliggørelse af oplysninger af privat karakter

Af punkt B.1. i de vejledende regler for god presseskik fremgår det, at meddelelser, der kan krænke privatlivets fred, skal undgås, medmindre klar almen interesse kræver offentlig omtale. Krænkende oplysninger kan f.eks. angå seksuelle forhold, misbrug af nydelsesmidler eller lignende.

Andre private oplysninger kan derimod som udgangspunkt omtales. Det drejer sig f.eks. om personers adresser, telefonnumre eller lignende. Pressenævnet har imidlertid i visse tilfælde udtalt kritik af offentliggørelse af sådanne oplysninger. Det afgørende er, om oplysningerne er relevante i forhold til den øvrige omtale.

Dette illustreres af nævnets afgørelse i sag 2003-6-99 om en tvist om en lottogevinst. Ifølge omtalen skulle to brødre have presset en tredje, psykisk handicappet broder til at dele en lottogevinst med dem. Artiklen gengav et brev, som de tre brødre havde skrevet til Dansk Tipstjeneste med angivelse af deres adresser. Nævnet fandt, at det ikke havde været nødvendigt for omtalen af sagen at oplyse de to brødres privatadresser.

Sagen er omtalt nedenfor under punkt 2.1.

1.7. Mediernes efterprøvelse af oplysninger om personers identitet

Det fremgår af punkt A.1. i de vejledende regler for god presseskik, at det er massemediernes opgave at bringe korrekt og hurtig information. Så langt det er muligt, bør det kontrolleres, om de oplysninger, der gives, er korrekte.

Det er meget sjældent, at Pressenævnet modtager klager fra personer, der anfører, at de er blevet forvekslet med en anden, fordi mediet ikke har efterprøvet identiteten. Dette tyder på, at mediernes efterprøvelse er effektiv, hvilket især er påkrævet, hvis oplysningerne kan krænke eller skade den omtalte.

Sag 8/2003 angik en omtale, hvorefter klageren, der var kendt fra et realityshow i tv, var blevet anholdt og sigtet for hærværk under EU-topmødet i København i 2002. Bladet havde imidlertid forvekslet klageren med en ikke offentlig kendt person med samme fornavn. Nævnet fandt, at bladet inden offentliggørelsen burde have søgt oplysningerne om klagers identitet efterprøvet, og bemærkede, at bladet under et telefoninterview med den anholdte havde en særlig anledning hertil.

Sagen er omtalt nedenfor under punkt 2.1.

1.8. Mediernes omtale af sager, der er rejst af den ene af to parter i en tvist

I medierne omtales ofte sager, der er rejst af den ene af to parter med modstridende interesser. Det kan være en sag, der rejses i forhold til en offentlig myndighed, en virksomhed eller andre, som pågældende har en tvist med. En række medier har ligefrem rubrikker, hvor omtale af sådanne tvister bringes, f.eks. Ekstra Bladets rubrik "Find dig i Ekstra Bladet eller find dig i hvad som helst". Oftest har de to parter vidt forskellige opfattelser af det hidtidige sagsforløb.

I sådanne tilfælde har mediets gengivelse af en parts synspunkter ofte karakter af et partsindlæg, og undertiden "glemmer" mediet den anden part. Det er vigtigt, at medierne i sådanne sager belyser sagen fra begge parter side, og at parternes synspunkter forsøges gengivet med nogenlunde lige vægt. Dette gælder særligt, hvor der er tale om udsagn, der kan krænke eller skade den anden part.

Sagerne 15 og 63/2003 er omtalt nedenfor under punkt 2.1.

1.9. Register for emner omtalt i årsberetningerne 1993-2003

Emne	År	Side
Agent provocateur	1998	s. 8
Anmeldelser	2001	s. 15
Annoncer og læserbreve, kontrol	1997	s. 9
Ansvarshavende redaktør for radio/tv, anmeldelse af	1995	s. 9
Artikelsierier og nævnets bedømmelsesgrundlag	2000	s. 11
Berigtigelse over for genmæle	1998	s. 10
Bestræbelser i forbindelse med forelæggelse (høring)	1995	s. 5
	1997	s. 9
Betydningen af klagers egne kraftfulde synspunkter eller særlig sprogbrug	2001	s. 17
Billedbrug/identifikation	1996	s. 6
Billedmateriale, offentliggørelse	1994	s. 5
	2000	s. 11
Båndede samtaler (skjult kamera/mikrofon)	1997	s. 10
	1998	s. 8
	1999	s. 12
	2000	s. 9
Debatindlæg, redigering af	1993	s. 7
Dokumentarprogrammer	2001	s. 12
E-mail-sagen	1999	s. 8
E-mails som "skriftlig" klage	2000	s. 8
	2002	s. 4
Efterprøvelse af oplysninger ved forelæggelse for den omtalte part	2002	s. 10
Egen drift-sager	1997	s. 5
Egen drift-sag, ingen	1999	s. 7
	2000	s. 12
	2001	s. 17
Erhvervsjournalistik	1995	s. 7

Forberedelse af radio- og tv-interviews	1996	s. 5
Forelæggelse, mediernes pligt	1995	s. 5
	1997	s. 9
Forening, klage fra en ophørt	2002	s. 5
Forhåndstilkendegivelser fra kendte personer til medierne om ikke at omtale private forhold	2001	s. 15
Forretningsorden, nævnets	1993	s. 7
	1994	s. 7
	1995	s. 9
Freds- og ærekrænkelser over for ytrings- og informationsfrihed	1994	s. 6
Generelt vedr. sager om god presseetik	1994	s. 6
Genmæle	1993	s. 7
	1994	s. 7
	1996	s. 5
Genmæle over for berigtigelse	1998	s. 10
Genmæle, krav på	1999	s. 11
	2000	s. 12
Genmæle, offentliggørelse af	1993	s. 7
	1995	s. 5
	1997	s. 6
	1998	s. 6
God presseskik i straffesager	1999	s. 7
Grænserne i læserbrevsdebatten	2000	s. 12
Grænserne mellem forskellige typer af medier	1998	s. 9
Hvem kan indklages for nævnet	1997	s. 13
Høring (mediernes forelæggelsesforpligtelse)	1995	s. 5
	1997	s. 9
Informationsdatabaser	1993	s. 7
	1994	s. 8
Ingen sager af egen drift	1999	s. 7
	2000	s. 12
	2001	s. 17
Internet	1997	s. 14
Internetmedier	1998	s. 13
Journalistisk arbejdsmetode	1993	s. 6
Kendelser, offentliggørelse af	1993	s. 7
	1995	s. 5
	1997	s. 6
	1998	s. 6
	1999	s. 10
Kendelsesresumeer	1996	s. 5
Kildekreditering	2001	s. 11
Klage fra en ophørt forening	2002	s. 5
Klage over et medie under konkurs	2002	s. 7
Klagere	1997	s. 12
Klagerne	1998	s. 14
Klagernes baggrund, statistik	1996	s. 8

Klagevejledning, manglende	1999	s. 9
Klagevejledning, mediets pligt til at give	1996	s. 7
Kompetence	1995	s. 7
Konkurs, klage over et medie under	2002	s. 7
Kontrol af annoncer og læserbreve	1997	s. 9
Korrekt berigtigelse	2001	s. 13
Krav på genmæle	1999	s. 11
	2000	s. 12
Læserbreve m.v.	1996	s. 6
Læserbreve og annoncer, kontrol	1997	s. 9
	2000	s. 12
Manglende klagevejledning	1999	s. 9
Medieansvarsloven eller retsplejeloven	1993	s. 6
Medieansvarsloven eller straffeloven	1993	s. 5
Mediernes angivelse af tredjepart som kilde	2002	s. 9
Mediernes anvendelse af citater	2002	s. 11
Mediernes behandling af for sent indkomne sager	2003	s. 20
Mediernes behandling af læserbreve	2003	s. 21
Mediernes efterprøvelse af oplysninger om personers identitet	2003	s. 22
Mediernes klagevejledning og klagefrist	2003	s. 20
Mediernes omtale af sager, der er rejst af den ene af to parter i en tvist	2003	s. 23
Mediernes offentliggørelse af oplysninger af privat karakter	2003	s. 22
Mediernes omtale af tidligere straffedomme	2003	s. 21
Mediernes redigering	2000	s. 10
Mediernes uforsigtige behandling af billedmateriale	2000	s. 11
Mediets efterfølgende beklagelse og opfølgning	2000	s. 10
Modstridende forklaringer	2003	s. 21
Navneforbud, betydning af	1997	s. 12
Non-information	1995	s. 5
Ny formand	1995	s. 10
Offentliggørelse af billedmateriale	1994	s. 5
Offentliggørelse af genmæler og nævnets kendelser	1993	s. 7
	1995	s. 5
	1997	s. 6
	1998	s. 6
	1999	s. 10
	2000	s. 8
	2002	s. 5
Omtale af befolkningsgruppe som "sigøjnere"	1993	s. 6
Omtale af mindreårige uden forældresamtykke	2000	s. 9
Omtale af virkelige begivenheder, personer, foreninger el.lign. i en fiktiv sammenhæng	2001	s. 16
Oplysninger af privat karakter om deltager i realityshow	2002	s. 8
Oplysninger om kendte personers privatliv	2002	s. 8
Optagelse af egen drift	1995	s. 9
Partsstatus	1994	s. 6

Pressenævnet – 10 år	2001	s. 5
Pressenævnets hjemmeside	1998	s. 14
	1999	s. 13
Privatlivets fred	1999	s. 5
Radio- og tv-interviews, forberedelse af	1996	s. 5
Radio- og tv-virksomhed	1996	s. 7
	1997	s. 14
Radio/tv, anmeldelse af ansvarshavende redaktør	1995	s. 9
Redigering af debatindlæg	1993	s. 7
Redigeringsfrihed	1999	s. 8
Retlig interesse	1998	s. 8
	1999	s. 5
Retsplejeloven eller medieansvarsloven	1993	s. 6
Retssag anlagt mod Pressenævnet	1999	s. 14
	2000	s. 13
	2001	s. 17
Retssag mod Pressenævnet afvist	2002	s. 4
Sagsbehandlingstid	1995	s. 7
Sanktionsmuligheder, hvis mediet fremturer	1998	s. 13
Satire	2001	s. 14
Scandinavian Star-sagen	2000	s. 5
Sigøjnere, omtale af	1993	s. 6
Skjult kamera/mikrofon	1997	s. 10
	1998	s. 8
	1999	s. 12
	2000	s. 9
”Somalier-sagen”	2002	s. 7
Statistik over klagernes baggrund	1996	s. 8
Straffeloven eller medieansvarsloven	1993	s. 5
Straffesager på grund af manglende offentliggørelse af genmæle eller af nævnets kendelser	1995	s. 6
	1996	s. 6
	1997	s. 13
	1998	s. 14
	1999	s. 9
	2000	s. 12
Straffesager, god presseskik i	1999	s. 7
Tidspunkt for offentliggørelse af en nævnskendelse	2002	s. 5
TV 3	1996	s. 7

2. Resumé af væsentlige konkrete sager

2.1. Sager om presseetik

Efter medieansvarslovens § 34, stk. 1, skal massemediernes indhold og handlemåde være i overensstemmelse med god presseskik. Inden for denne retlige standard er det overladt til Pressenævnets skøn, om der i et konkret tilfælde er sket en overtrædelse af god presseskik. Skønnet er dog ikke ganske ubundet, idet udgangspunktet for det nærmere indhold af begrebet god presseskik er de vejledende regler for god presseskik, jf. nedenfor side 37.

Til belysning af nævnets hidtidige praksis i henhold til medieansvarslovens § 34, stk. 1, gengives nedenfor resumeer af en række konkrete sager. Disse samt yderligere et antal klagesager kan endvidere ses på Retsinformations afgørelsesdatabase på www.retsinfo.dk. Det samme gælder de sager, der er gengivet i afsnittet om genmæle. Man kommer ind i afgørelsesdatabaseen ved at klikke på ikonerne "Retsinformation" og "Database". Herefter klikkes under "Søgeområde" på "Afgørelser" og ikonet "Søgning". Nu står man i feltet "Feltsøgning i Afgørelser", hvor man under administrerende myndighed skriver "Pressenævnet" og under titel angiver sagsnummer. Herefter klikkes på ikonet "Søg", hvorefter man klikker på teksten "Vis Dokumentliste".

Kendelse af 26. marts 2003 (8/2003)

B.T. bragte en omtale af, at en person kendt fra et realityshow i tv var blevet anholdt og sigtet for hærværk under EU-topmødet i København i 2002. Bladet havde imidlertid forvekslet hende med en ikke offentlig kendt person med samme fornavn. To dage efter den første omtale bragte bladet en rubrik, hvor man beklagede personforvekslingen.

Klageren anførte, at bladet ikke havde udvist særlig omhu ved undersøgelsen af, hvorvidt hun var sigtet for det forhold, der var beskrevet. Kildernes oplysninger var ikke kontrolleret. Bladet kunne ved en henvendelse til hende have fået afkræftet, at hun havde noget med sagen at gøre. Journalisten havde ifølge den ene artikel været i kontakt med den anholdte, og bladet burde da have sikret sig, at der var tale om klager.

Bladet anførte, at man af to uafhængige kilder havde fået oplyst, at det var klager, der var blevet anholdt og sigtet for hærværk. Oplysningen blev bekræftet på Politigården. Bladet havde herefter føje til at tro, at oplysningen var korrekt. Efter bladets oplysninger var klager anholdt, og det forekom derfor meningsløst at søge at kontakte hende på hendes privatadresse. Det var ikke dadelværdigt, at journalisten under interviewet med den anholdte ikke direkte spurgte hende, om hun havde deltaget i det pågældende realityshow, idet bladet var af den sikre overbevisning, at den interviewede var identisk med klager.

Bladet anførte videre, at der – i tilfælde af, at nævnet fandt, at bladet havde handlet i strid med god presseskik – ikke var rimelig grund til at pålægge bladet at bringe nævnets kendelse, idet bladet allerede havde berigtiget forholdet.

Nævnet fandt, at bladet inden offentliggørelsen burde have søgt oplysningerne om klagers identitet efterprøvet, og bemærkede, at bladet under telefoninterviewet med den anholdte havde en særlig anledning til at få efterprøvet oplysningerne fra bladets kilder. Nævnet fandt, at bladet ved den manglende efterprøvelse havde handlet i strid med god presseskik og udtalte sin kritik af bladet. Uanset at bladet havde bragt et genmæle, fandt nævnet henset til oplysningernes karakter, at bladet skulle offentliggøre nævnets kendelse.

Kendelse af 26. marts 2003 (sag 15/2003)

Ekstra Bladet bragte i en artikel under rubrikken "Find dig i Ekstra Bladet eller find dig i hvad som helst" en omtale af en forældremyndighedssag. I artiklen blev bragt udtalelser om sagen fra børnenes moder samt fra dennes advokat. Endvidere blev der under rubrikoverskriften "MØNSTER-MOR – MONSTER-FAR" refereret og bragt citater fra en børnesagkyndigs redegørelse til retten.

Faderen klagede til Pressenævnet og anførte, at der i artiklen var tale om en ensidig udtalelse fra sagens ene part, idet han ikke var blevet hørt. I artiklen var endvidere gengivet fortrolige oplysninger, herunder oplysninger fra en børnesagkyndigs erklæring. Sagen hørte under privatlivets fred, og der var ingen almen interesse, der kunne begrunde en omtale af sagen.

Bladet anførte, at journalisten gentagne gange forgæves havde søgt kontakt med klager. Hun fik det indtryk, at han ikke ønskede at tale med hende. Klager blev på dagen for offentliggørelsen tilbudt at komme til orde i en supplerende artikel, hvilket han afslog.

Bladet afviste, at sagen henhørte under privatlivets fred. Det var af offentlig interesse, at retssystemet gentagne gange gav moderen medhold i, at drengen hørte til hos hende, men ikke desto mindre intet gjorde for at flytte drengen til moderen. De fortrolige oplysninger og papirer, herunder den børnesagkyndige undersøgelse, var stillet til rådighed af moderen og dennes advokat. Bladet havde valgt at stole på erklæringens konklusioner som et uvildigt votum.

Nævnet bemærkede, at der var knyttet en almen interesse til spørgsmålet om, hvorledes domstolene havde behandlet den konkrete sag. Der forelå imidlertid ikke en almen interesse i forhold til de offentliggjorte oplysninger om klager, herunder de meget personlige oplysninger, som hidrørte fra den børnesagkyndiges erklæring. Dertil kom, at oplysningernes rigtighed ikke var blevet efterprøvet ved forelæggelse for klager. Endelig fandt nævnet, at anvendelsen af betegnelsen "monsterfar" var stærkt krænkende for klager. Nævnet udtalte herefter sin alvorlige kritik af bladet.

Kendelse af 21. maj 2003 (41/2003)

NB Branchebladet for Nærbutikkernes Landsforening bragte en artikel, der forholdt sig kritisk til dagbladet B.T.'s abonnementspolitik. I artiklen blev der bragt udtalelser fra en række købmænd, landsformanden for Nærbutikkernes Landsforeningen og Ekstra Bladets salgschef.

B.T. anførte, at indlægget indeholdt oplysninger, der kunne afskrække løsbladssælgerne fra at føre B.T. i deres forretninger, og der var således tale om skadelige oplysninger, der burde have været forelagt for B.T. inden offentliggørelsen.

B.T. anførte videre, at man efter offentliggørelsen havde erfaret, at artiklen i virkeligheden var en annonce indrykket af Ekstra Bladet. Det fremgik på ingen måde, at der var tale om en annonce. Tværtimod fremtrådte denne som en artikel og dermed som en del af det redaktionelle indhold i bladet. Ved at indrykke annoncen havde bladet ikke opretholdt den nødvendige skillelinje mellem annoncer og redaktionel tekst. Endvidere tjente den camouflerede annonce alene merkantile interesser, hvilket måtte have stået bladet klart.

Branchebladet oplyste, at Ekstra Bladet havde bestilt en annonce med det indhold, der var gengivet. Den ansvarshavende redaktør hæftede sig ikke ved, om der var forskel på at bringe annoncen som en annonce eller som en artikel. Det var ikke redaktørens hensigt at skade B.T.

Nævnet bemærkede, at branchebladet havde oplyst, at indlægget var en annonce indrykket af Ekstra Bladet. Nævnet fandt imidlertid, at indlægget med sit indhold og sin opsætning klart fremstod som redaktionel tekst. Der var ej heller i indlægget på nogen måde af bladet tilkendegivet, at der skulle være tale om en annonce. Der var herved sket en sammenblanding mellem annoncering og redaktionel tekst. Under hensyn hertil og til, at der i annoncen var bragt en række skadelige udsagn om B.T. som konkurrerende dagblad, samt til at disse ikke havde været forelagt for B.T., fandt nævnet, at bladet ved at bringe indlægget groft havde handlet i strid med god presseskik, og nævnet udtalte sin alvorlige kritik.

Kendelse af 26. juni 2003 (51/2003)

Magasinet MOMENT bragte en artikel, der var forfattet af to antropologistuderende ved Københavns Universitet. Artiklen, der bar overskriften "Den gode historie på museum", omhandlede den kommende åbning af Dansk Jødisk Museum i København. Til artiklen var knyttet en illustration, hvor en mor til sin dreng siger "Bare rolig skat, han er slet ikke farlig" om en jøde i et bur. Personerne på billedet skulle angiveligt forestille Pia Kjærsgaard fra Dansk Folkeparti og overrabbiner Bent Lexner. På buret stod "Truet art".

Klagerne oplyste, at der mellem dem og bladet var indgået en kontrakt om, at de skulle godkende den endelige redigering, før artiklen blev trykt. Bladet havde handlet i strid med god presseskik ved ikke at overholde kontrakten og trykke artiklen med overskriften, hvor ordet "gode" var sat i kursiv. Herved fik ordet den modsatte betydning, nemlig at der ikke var tale om en god historie. Endvidere valgte bladet uden deres samtykke at bringe en kontroversiel illustration – en illustration, der var i strid med artiklens budskab. Klagerne anmodede samtidig om genmæle.

Bladet anførte, at ændringen af ordet "gode" til kursiv var et led i en layoutmæssig stil, der løb gennem hele bladet. Kursiveringen betød, at der måtte lægges ekstra vægt på ordet "gode". Illustrationen kunne næppe forstås uden en vis humoristisk sans og abstraktionsevne. Den var en intelligent og ganske indlysende illustrativ fortolkning af teksten, som ikke på nogen måde var misvisende i forhold til artiklens indhold.

Nævnet konstaterede, at der mellem klagerne og bladet var indgået en kontrakt, hvorefter artiklen ikke måtte trykkes, før forfatterne havde godkendt den endelige redigering. Tre medlemmer fandt, at kontraktsbestemmelsen måtte forstås således, at dette gjaldt i forhold til artiklens sproglige indhold, overskrifter, fremhævelser, illustrationer samt layout. Da bladet ikke havde indhentet klagerens samtykke til at ændre en del af overskriften til kursiv og til at bringe illustrationen, havde bladet handlet i strid med god presseskik, og nævnet udtalte sin kritik. Under hensyn til den kritik, som nævnet burde udtale af bladet, fandt flertallet ikke anledning til særskilt at efterkomme klagerens anmodning om genmæle. Et medlem udtalte, at bladet efter sædvanlig praksis i aftaleforhold mellem medier og freelanceforfattere ville være forpligtet til at få tekstmæssige ændringer i artiklen samt indholdsmæssige ændringer i overskrift m.v. i forhold til originalmanus godkendt af forfatterne. Bladet måtte derimod være frit stillet i valg af typografi, opsætning, illustration m.v., så længe disse forhold ikke gav læseren et forkert indtryk af artiklens reelle indhold. Det gjorde hverken anvendelsen af et enkelt ord i overskriften eller den valgte illustration.

Kendelse af 13. august 2003 (sag 39/2003)

Danmarks Radio bragte den 6. november 2002 – med genudsendelse den 9. og 12. november 2002 – en udsendelse med titlen "Dyrekøbte drømme". Udsendelsen stillede

spørgsmål ved en række dyrlægers handlinger i forbindelse med handel med heste og forsikringssager.

Ved breve af 5. december 2002 og 8. januar 2003 klagede Den Danske Dyrlægeforening til Danmarks Radio over tilsidesættelse af god presseskik og anmodede om genmæle. Ved udateret brev, modtaget i Den Danske Dyrlægeforening den 4. februar 2003, afviste Danmarks Radio klagen. Brevet indeholdt ikke klagevejledning, men en bemærkning om, at klager kunne udarbejde et forslag til genmæle i forhold til konkrete oplysninger, hvis man fortsat fandt, at udsendelsens indhold berettigede til et genmæle. Ved brev af 20. marts 2003, modtaget i nævnet den 24. marts 2003, indbragte Den Danske Dyrlægeforening Danmarks Radios afgørelse for nævnet.

Den Danske Dyrlægeforening anførte, at udsendelsen gennem fordrejninger og fortelser samt udokumenterede påstande bragte hele dyrlægestanden i miskredit og efterlod et indtryk hos seerne af en profession som korrupt og bedragerisk.

Danmarks Radio anførte, at klagen til nævnet var indgivet, mere end 4 uger efter at Danmarks Radios svar til foreningen var fremsendt. Når foreningen havde valgt ikke at gå i dialog med Danmarks Radio, burde foreningen have rettet henvendelse til nævnet, inden 4 uger efter at svaret var kommet frem.

Danmarks Radio afviste videre, at udsendelsen fremtrådte som manipulation og udokumenterede påstande. Samtlige faktiske oplysninger var kontrolleret, og de medvirken- des holdninger og vurderinger var efterprøvet og forelagt for de berørte.

Nævnet udtalte, at Danmarks Radio havde undladt at give den klagevejledning, der følger af medieansvarslovens § 40, stk. 1, i forhold til genmæle, og som i øvrigt efter forvaltningslovens § 25 gælder i forhold til Danmarks Radio. Nævnet behandlede herefter sagen, uanset at den var indgivet for sent til nævnet. Nævnet bemærkede samtidig, at korrekt klagevejledning er af væsentlig betydning for, at en klage kan indgives rettidigt.

Nævnet fandt, at Danmarks Radio ikke havde handlet i strid med god presseskik, idet de navngivne dyrlæger alle havde fået mulighed for at komme til orde i forhold til den rejste kritik, og idet Danmarks Radio havde forsøgt at få kommentarer til sagerne fra for- manden for hestedyrlægerne.

Kendelse af 3. september 2003 (sag 63/2003)

Ekstra Bladet omtalte i en artikel en strid mellem en snedkermester og en kunde om betaling for et stykke udført arbejde. I artiklen udtalte såvel snedkermesteren som kunden sig om sagen, og Flemming Leth – kendt fra tv – gav sin mening om det udførte arbejde.

Snedkermesteren anførte, at bladet ikke havde givet en loyal skildring af sagens om- stændigheder. Han havde inden offentliggørelsen orienteret Flemming Leth om grunden til, at regningen for arbejdet blev, som den blev.

Bladet anførte, at Flemming Leth havde tilstræbt at give en loyal skildring af omstæn- dighederne i tvisten mellem kunden og snedkermesteren. Begge parter var hørt, og Flemming Leth havde som fagmand udtalt sin mening om det udførte arbejde. Bladet havde derfor ikke handlet i strid med god presseskik ved omtalen af sagen, der havde offentlig interesse.

Nævnet fandt, at bladet ikke havde handlet i strid med god presseskik, da bladet i til- strækkeligt omfang havde ladet klager komme til orde. Nævnet fandt heller ikke grund- lag for at udtale kritik i anledning af Flemming Leths vurdering af det udførte arbejde, idet nævnet samtidig bemærkede, at der ved vurderingen udtrykkeligt var gjort opmærk- som på, at der ikke var taget stilling til, hvem af parterne der havde ret.

Kendelse af 1. oktober 2003 (56/2003)

Kalundborg Folkeblad bragte den 21. maj 2003 en omtale af Infogruppen Kalundborg Sygehus' kamp for at undgå reduktioner og indskrænkninger på Kalundborg Sygehus, således som Vestsjællands Amt havde planlagt. Det blev bl.a. anført, at Vestsjællands Amt havde undladt at reagere på Infogruppens gentagne opfordringer til at gennemføre en forståelig informationskampagne om konsekvenserne af reduktionerne og omlægningerne på sygehuset. Vestsjællands Amt blev ikke hørt i forhold til artiklens oplysninger. Den 26. maj 2003 om formiddagen fremsendte amtsborgmesteren pr. e-mail et læserbrev til bladet. Dagen efter bragte bladet et indlæg fra et medlem af Infogruppen. Den 28. maj 2003 bragte bladet en artikel om sagen med amtsborgmesterens kommentarer.

Vestsjællands Amt anførte, at man ikke i forhold til artiklen den 21. maj 2003 var blevet bedt om kommentarer til sagen. Bladet havde endvidere ikke efterkommet amtsborgmesterens anmodning om at optage læserbrevet. Endelig havde bladet den 28. maj 2003 bragt en artikel med dele af amtsborgmesterens læserbrev, men i en form, som gav indtryk af, at der var tale om et interview med ham.

Bladet erkendte – som også anført i en leder den 30. maj 2003 – at man ikke havde været fair over for amtsborgmesteren, idet man burde have bragt hans læserbrev senest samtidig med artiklen den 28. maj 2003, hvor citater fra læserbrevet blev anvendt, og idet man i samme artikel havde undladt at referere hans afvisning af patienthistorierne fra Infogruppen.

Bladet anførte videre, at der ikke er tradition for, at udsagn i den politisk prægede debat nødvendigvis søges efterprøvet straks eller forelægges for den anden part til udtalelse før offentliggørelsen. Bladet havde derfor ikke handlet i strid med god presseskik ved ikke straks at have forelagt udtalelserne fra Infogruppen for amtsborgmesteren.

Nævnet fandt, at udsagnet i artiklen den 21. maj 2003 ikke var af en sådan karakter, at bladet burde have efterprøvet dette ved forelægelse for klager. Nævnet bemærkede, at udsagnet var fremsat i forbindelse med en hed og langvarig debat om et følelsesladet emne. Om optagelse af læserbrevet udtalte nævnet, at bladet ikke var forpligtet til at bringe dette, men at man i det konkrete tilfælde – af hensyn til en ligelig gengivelse af synspunkter i debatten – kunne have bragt læserbrevet fra amtsborgmesteren inden artiklen den 28. maj 2003. Med hensyn til artiklen den 28. maj 2003 fandt nævnet, at bladet havde handlet i strid med god presseskik ved at anvende citater fra amtsborgmesterens læserbrev, således at det fremstod som noget, han havde udtalt i et interview. Nævnet udtalte sin kritik af bladet, men pålagde ikke offentliggørelse af nævnets kendelse, da bladet den 30. maj 2003 havde bragt amtsborgmesterens læserbrev, og da bladet i en leder samme dag havde beklaget, at man ikke den 28. maj 2003 bragte læserbrevet sammen med den redaktionelle artikel.

Kendelse af 1. oktober 2003 (59/2003)

Danmarks Radio bragte den 4. juni 2003 – med genudsendelse den 7., 8., og 10. juni 2003 – en udsendelse med titlen "Rockernes Pengemænd", hvor man søgte at afdække det danske rockermiljøes forbindelser til en række forretningsfolk, der blandt andet skulle have finansieret en del ejendoms køb for personer med tilknytning til rockermiljøet. I udsendelsen blev det blandt andet oplyst, at Fair Finans A/S stod bag finansieringen af en bestemt ejendom, hvorfra en rockerpræsident tidligere havde drevet motorcykelforretning, og som nu ifølge politiet var et af de store udsalgsteder af hash. Endvidere blev det oplyst, at Fair Finans skulle have finansieret et tidligere rockerklubhus i Århus.

Ved brev af 5. juni 2003 rettede Fair Finans' advokat henvendelse til Danmarks Radio og gjorde opmærksom på, at der ved omtalen af tre tilfælde af finansiering af fast ejendom, herunder ovennævnte rockerklubhus, var bragt forkerte oplysninger. Fair Finans tog samtidig forbehold for at rejse en sag om medieansvar, herunder krav om erstatning, såfremt Danmarks Radio måtte genfremsætte beskyldningerne. Udsendelsen blev som nævnt efterfølgende genudsendt tre gange.

Fair Finans anførte, at det med en pantebrevsportefølje på ca. 100.000 pantebreve var udelukket, at der i firmaet ikke ville optræde debitorer, som var kriminelle – enten i den forstand, at de var eller ville blive domfældt for lovovertrædelser, før eller efter at et pantebrev var erhvervet af klager, eller derved at en pantebrevsdebitor solgte den pantsatte ejendom til en sådan kriminel person. Det var ikke i udsendelsen påvist, at klagers ydelsesleverancer var målrettet et bestemt kriminelt miljø. Oplysningen om rockerpræsidenten var fremsat med det formål at påvise, at klager systematisk finansierede ejendomme, hvor medlemmer af et kriminelt miljø var ejere, og oplysningen var derfor særdeles skadelig for klager. Klager var nu stemplet som rockerbagmand, hvilket der ikke var grundlag for.

Danmarks Radio erkendte, at oplysningen om rockerpræsidenten var forkert, men samtidig af bagatelagtig karakter. Det var faktisk korrekt, at klager havde pant i rockerklubhuset. Klager afviste at kommentere finansieringen i udsendelsen.

Nævnet lagde til grund, at rockerpræsidenten havde drevet forretning fra naboejendommen, og at klager i forhold til rockerklubhuset som følge af en gældsovertagelse fik personer med tilknytning til rockermiljøet som nye debitorer. De bragte oplysninger var således forkerte. Danmarks Radio burde i forbindelse med genudsendelserne have berigtiget disse oplysninger, idet klagers advokat allerede dagen efter udsendelsen gjorde opmærksom på disse forhold. Nævnet fandt dog ikke, at oplysningen om rockerpræsidenten var af en sådan karakter, at Danmarks Radio havde handlet i strid med god presseskik ved at genudsende udsendelsen i den foreliggende form.

To medlemmer, herunder formanden, udtalte herefter, at oplysningen om finansieringen af det tidligere rockerklubhus – i sammenhæng med udsendelsens øvrige oplysninger om klagers udlånsvirksomhed – var med til at give seeren det indtryk, at klager systematisk ydede lån til personer med tilknytning til rockermiljøet. Oplysningen fra klagers advokat til Danmarks Radio om, at man alene som følge af en gældsovertagelse fik personer med tilknytning til rockermiljøet som nye debitorer, var således af en sådan karakter, at Danmarks Radio burde have bragt oplysningen i forbindelse med genudsendelserne. Ved at genudsende udsendelsen uden at bringe den korrekte oplysning om finansieringen af rockerklubhuset havde Danmarks Radio handlet i strid med god presseskik. To medlemmer fandt ikke, at oplysningen fra klagers advokat til Danmarks Radio om finansieringen var af en så væsentlig karakter, at Danmarks Radio havde tilsidesat god presseskik ved at genudsende udsendelsen i den foreliggende form. Da der var stemmelighed, var formandens stemme afgørende, og nævnet udtalte sin kritik af Danmarks Radio.

Kendelse af 1. oktober 2003 (75/2003)

Sagen vedrørte udsendelsen "Rockernes Pengemænd" nævnt ovenfor. I udsendelsen blev der bragt et telefoninterview med et tidligere medlem af rockergruppen Bandidos, der efter det oplyste sandsynligvis agerede som stråmand i selskaber for forretningsfolk, der brugte selskaberne til at undgå gæld samt til moms- og skattesvig.

Klageren anførte, at han under samtalen på journalistens forespørgsel gjorde det klart for ham, at han ikke ønskede at medvirke i nogen form for radio- eller tv- udsendelse. Journalisten oplyste ikke, at samtalen blev optaget på bånd, eller at han agtede at bruge samtalen i en udsendelse. Udsendelsen havde haft en betydelig skadevirkning for ham.

Danmarks Radio erkendte, at klageren ikke var blevet oplyst om, at samtalen blev optaget på bånd. Klagers udsagn udgjorde imidlertid dokumentation, som i det konkrete tilfælde ikke kunne skaffes på anden måde. Udsagnet var med til at afdække de forretningsmetoder, som fandt sted i de pågældende selskaber, hvorfor offentliggørelsen af de bandede optagelser var af væsentlig offentlig interesse. Man fandt ikke, at genen for klager ved offentliggørelsen oversteg behovet for at kunne dokumentere, at der var tale om en stråmand.

Nævnet lagde til grund, at journalisten inden interviewet med klager havde præsenteret sig som journalist fra Danmarks Radio. Nævnet fandt ikke anledning til at kritisere, at interviewet blev optaget på bånd, uden at journalisten gjorde opmærksom herpå, idet en båndoptager i dag måtte anses som et almindeligt journalistisk arbejdsredskab. Nævnet fandt, at der var en klar samfundsmæssig interesse i en omtale af det danske rockermiljøes forbindelser til erhvervslivet, herunder om rockere havde optrådt som stråmænd for forretningsfolk, der brugte selskaberne til at undgå gæld eller til moms- og skattesvig. Nævnet fandt videre, at hensynet til beskyttelse af klager i det konkrete tilfælde måtte vige for den samfundsmæssige interesse, der var knyttet til omtalen af emnet. Der var derfor ikke grundlag for at udtale kritik i anledning af offentliggørelsen af det bandede telefoninterview med klager.

Kendelse af 12. november 2003 (sag 2003-6-88)

Børsen omtalte i en artikel, hvorledes selskabstømmersager indtil videre var afgjort ved domstolene. Det blev oplyst, at der var faldet dom i de fleste større sager, og at selskabstømmerne havde fået lange straffe. Der blev herefter nævnt en række personer, herunder klager, og den straf, de var blevet idømt.

Klageren anførte, at hans navn intet havde med artiklens emne eller nyhedsværdi at gøre. Han var ikke sigtet eller i øvrigt involveret i en ny sag, og omtalen var skadelig for ham og hans familie. Han henviste til punkt C.8. i de vejledende regler for god presseskik.

Bladet anførte, at omtalen ikke fokuserede på klagers person, men på selskabstømning som helhed. Artiklen behandlede den samfundsmæssige interesse i og effekt af selskabstømning. Det ville i denne sammenhæng være unaturligt ikke at nævne de straffetretlige følger af selskabstømningen, herunder navnene på de mest kendte dømte.

Nævnet bemærkede, at man ved afgørelsen havde lagt vægt på den betydelige offentlige interesse, der generelt havde været knyttet til selskabstømning samt til omtalen af disse straffesagers behandling ved domstolene, herunder klagers straffesag. Nævnet bemærkede videre, at klager i sagen var omtalt i forbindelse med en generel beskrivelse af, hvorledes selskabstømmersagerne indtil videre var afgjort ved domstolen. På den baggrund fandt nævnet, at bladet ikke havde handlet i strid med god presseskik ved at nævne klagers navn i artiklen.

Kendelse af 10. december 2003 (sag 2003-6-96)

B.T. bragte en omtale af, at en 15-årig pige var blevet anholdt for – sammen med andre unge – at have besat et hus i København. Det blev samtidig oplyst, at hendes stedfar og mor var henholdsvis rigspolitichef og statsadvokat.

Klagerne anførte blandt andet, at de meningsforskelle, der måtte være mellem dem, hørte til privatlivets fred, og at der ikke var knyttet nogen almen interesse til omtalen heraf. Moderen og stedfaderen havde ikke været involveret i eller været vidende om datterens beslutning om at deltage i husbesættelsen, ligesom de ikke havde været involveret i beslutningen om at rydde huset.

Bladet bestred at have krænket privatlivets fred, idet en husbesættelse var en begivenhed af almen interesse. Det havde åbenbar interesse, at der blandt husbesættterne var en person, der var datter og steddatter af to særdeles højtstående personer inden for anklagemyndigheden og politiet. Når en person deltog i en politisk ytring eller andre offentlige aktiviteter, havde pressen en legitim ret til at interessere sig for denne persons baggrund, herunder familierelationer. Datterens beslutning om at deltage i en ulovlig husbesættelse var blevet et offentligt anliggende, da hendes mor og stedfar i kraft af deres stillinger havde en professionel interesse i og i yderste konsekvens også indflydelse på, hvorledes politi og anklagemyndighed måtte behandle sager om ulovlig husbesættelse.

Nævnet fandt, at der var en klar almen interesse knyttet til omtalen af den ulovlige husbesættelse. Tre medlemmer fandt, at det på grund af moderens og stedfaderens særlige stilling inden for politi og anklagemyndighed havde været relevant at oplyse om slægtsforholdet til datteren. Der var derfor ikke grundlag for at udtale kritik i anledning af oplysningerne om moderen og stedfaderen – og deraf afledet – om datterens identitet. Et medlem fandt, at der ikke var nogen almen interesse, der talte for at offentliggøre identiteten på datteren, der var mindreårig. Dette var sket via artiklens oplysninger om moderen og stedfaderen. Da omtalen af dem intet havde med den konkrete politiaktion at gøre, fandt dette medlem, at der var sket en krænkelse af privatlivets fred.

Kendelse af 10. december 2003 (sag 2003-6-99)

Ekstra Bladet bragte en omtale af, at to brødre skulle have presset en tredje, psykisk handicappet broder til at dele en lottogevinst med dem. Artiklen gengav et brev, som de tre brødre havde skrevet til Dansk Tipstjeneste med angivelse af deres navne og privatadresser.

De to brødre anførte, at bladet havde handlet i strid med god presseskik ved offentliggørelsen af deres navne og privatadresser, og at der ikke var nogen klar interesse for almenheden knyttet til offentliggørelsen, som havde medført ubehagelige henvendelser fra offentligheden til de involverede parter og deres familier.

Bladet anførte, at de to brødre ikke havde krav på anonymitet, og at omtalen udgjorde et emne af offentlig interesse. Det var brødrenes egen adfærd, der var skyld i, at de havde modtaget ubehagelige henvendelser.

Nævnet fandt, at bladet ikke havde handlet i strid med god presseskik ved at offentliggøre navnene på de to brødre. Tre medlemmer fandt, at det ikke havde været nødvendigt for omtalen tillige at oplyse klagerens privatadresser, og bladet havde herefter handlet i strid med god presseskik. Et medlem bemærkede, at bladet havde valgt at dokumentere sin artikel med en faksimile af klagerens brev til Dansk Tipstjeneste, og denne dokumentation indebar, som den fremstod, ikke nogen tilsidesættelse af god presseskik.

Kendelse af 21. januar 2004 (sag 2003-6-92)

Fyns Amts Avis omtalte blandt andet en kendelse fra Klagenævnet for Ejendomsformidling, hvoraf det ifølge bladet fremgik, at klager ikke havde krav på salær i forhold til en

formidlingsaftale, idet han havde udført ulovlig ejendomsformidling uden at være registreret i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, uden at have tegnet ansvarsforsikring, uden at have stillet sikkerhed og uden at være uddannet ejendomsmægler. I tilknytning til omtalen bragte bladet en tekstboks, der indeholdt en personprofil af klager. Her blev det blandt andet oplyst, at han havde været en hyppig gæst i de danske retssale de seneste 10-15 år, og han f.eks. i 1993 fik en dom på 1½ års fængsel for bl.a. bedrageri. I tekstboksen oplyste klager, at han slap for at afsone fængselsdommen på grund af benådning.

Klageren anførte, at bladet havde handlet i strid med god presseskik ved at oplyse, at han i 1993 var blevet idømt en fængselsstraf, idet der var tale om et forhold, der lå mange år tilbage.

Bladet anførte, at man havde bragt korrekt og relevant information, og at klager havde haft adgang til at kommentere oplysningerne, inden de blev bragt.

Nævnet fandt, at det i forhold til omtalen af indholdet af kendelsen fra Klagenævnet for Ejendomsformidling var af betydning at oplyse om klagers straffesag fra 1993. Der var derfor ikke grundlag for kritik af bladet.

2.2. Sager om genmæle

Reglerne om genmæle giver adgang til at korrigere oplysninger af faktisk karakter i en sag, der har været omtalt i et massemedie. Den, som oplysningerne vedrører, kan fremsætte anmodning om genmæle, og anmodningen skal altid først fremsættes til vedkommende massemedie selv. Anmodningen til mediet skal være skriftlig, og fristen er 4 uger regnet fra offentliggørelsen i mediet, jf. medieansvarslovens § 36, stk. 3. Hvis mediet afslår at bringe genmælet, eller genmælet er ufyldstgørende, kan sagen indbringes for Pressenævnet. Dette skal ske senest 4 uger efter, at mediets svar er kommet frem, jf. medieansvarslovens § 40, stk. 1 og stk. 2.

Mediet kan kræve, at den, der fremsætter anmodningen, selv udformer genmælet, og genmælets indhold skal i alt væsentligt være begrænset til nødvendige faktiske oplysninger, jf. medieansvarslovens § 38.

Pressenævnet har udarbejdet en vejledning, der indeholder oplysninger om betingelser for og udformning af genmæle m.v. Vejledningen kan hentes på Pressenævnets hjemmeside og kan desuden fås i nævnets sekretariat.

Til illustration af nævnets praksis refereres nedenfor enkelte af nævnets sager fra 2003. Til yderligere belysning af Pressenævnets praksis på området henvises til nævnets tidligere årsberetninger.

Kendelse af 5. marts 2003 (sag 12/2003)

Ritzaus Bureau bragte en omtale af, at klager skulle have bortført sine børn, og at han skulle have en ny kæreste.

Pressenævnet fandt, at udtrykket "bortført" – om end det umiddelbart sigtede til en aktiv handling – reelt var dækkende, og at der derfor ikke var bragt forkerte oplysninger.

Med hensyn til oplysningen om, at klager skulle have fået en ny kæreste – og ikke som korrekt en ny hustru – fandt nævnet, at der ikke var tale om en oplysning, der kunne påføre klager skade af betydning. Det kunne ikke føre til en ændret vurdering, at klager tidligere havde været libanesisk statsborger, og at han havde familiemedlemmer i Libanon.

Kendelse af 26. marts 2003 (sag 14/2003)

Klager anmodede DJØF-Bladet om genmæle i anledning af bladets dækning af et repræsentantskabsmøde i Dansk Jurist- og Økonomforbund. Bladet afviste efterfølgende telefonisk at bringe genmælet.

Nævnet fandt ikke grundlag for genmæle, idet der ikke var bragt forkerte oplysninger af faktisk karakter i forhold til klager eller det udvalg, som han repræsenterede. Nævnet præciserede samtidig over for bladet, at et medie har pligt til skriftligt at besvare en anmodning om genmæle, og at dette skal ske snarest muligt som angivet i medieansvarslovens § 40, stk. 1.

Kendelse af 26. juni 2003 (sag 43/2003)

Et debatindlæg i Århus Stiftstidende forholdt sig kritisk til Randers Lejerforening og næstformanden – en advokat, der blandt andet behandlede foreningens sager. Indlægget blev bragt i forbindelse med en debat om afskaffelse af den omkostningsbestemte husleje. Randers Lejerforening krævede herefter genmæle. Nævnet bemærkede, at det ønskede genmæle indeholdt dels oplysninger om, hvilket salær advokaten oppebar ved lejesagers behandling for Boligretten dels oplysninger om, at han ikke modtog nogen form for vederlag for sager, der blev behandlet for Huslejenævnet. Genmælet indeholdt endvidere en bemærkning om, at en eventuel ophævelse af huslejereguleringen næppe ville påvirke advokatens salærindtægter i noget mærkbart omfang. Nævnet fandt, at anmodningen om genmæle – uanset at advokaten i indlægget var nævnt i relation til lejerforeningen – angik oplysninger, der direkte og alene vedrørte advokaten. Da der således ikke var tale om korrektion af advokatens rolle i forhold til Randers Lejerforening, havde bladet været berettiget til at afvise genmælet.

Kendelse af 1. oktober 2003 (sag 59/2003)

Danmarks Radio bragte en udsendelse om det danske rockermiljøets forbindelser til en række forretningsfolk, der blandt andet skulle have finansieret en del ejendoms køb for personer med tilknytning til rockermiljøet. I forbindelse med en omtale af, at rockere i Århus skulle stå bag salg af hash fra en bestemt ejendom i byen, blev det oplyst, at en rockerpræsident for år tilbage drev forretning fra denne ejendom. Rockerpræsidenten ønskede genmæle, da han havde drevet forretning fra naboejendommen. Nævnet fandt, at den fejlagtige oplysning om rockerpræsidenten i den givne sammenhæng ikke var af en sådan karakter, at offentliggørelse heraf havde medført skade af betydning for ham. Der var derfor ikke grundlag for genmæle. Kendelsen er i øvrigt refereret ovenfor under punkt 2.1.

Kendelse af 1. oktober 2003 (sag 2003-6-82)

Magasinet Kødb Branchen bragte en omtale af, at to slagtere havde mistet deres bonuspenge, efter at de havde meldt sig ud af foreningen Danske Håndværksslagtere. I forbindelse med omtalen fremkom den ene af slagterne med en række udtalelser om sagen, herunder at foreningen havde været et meget dyrt bekendtskab.

Nævnet fandt, at de oplysninger, som Danske Håndværksslagtere ønskede genmæle i forhold til, alene var kommentarer fra den ene af de to udmeldte slagtere, der i artiklen fremkom med sin opfattelse af det tidligere sagsforløb. Der var derfor ikke grundlag for genmæle.

Vejledende regler for god presseskik

Grundlæggende synspunkter

Sikringen af ytringsfriheden i Danmark står i nøje forbindelse med massemediernes frie adgang til at indsamle informationer og nyheder og til at offentliggøre dem så korrekt som muligt. Den frie kommentar er en del af ytringsfrihedens udøvelse. Under varetagelse af disse opgaver bør massemediernes anerkende hensyn til den enkelte borgers krav på respekt for den personlige integritet og privatlivets fred og til behovet for beskyttelse mod ubeføjet krænkelse.

Under brud på god presseskik henhører også hindring af berettiget offentliggørelse af informationer af væsentlig betydning for offentligheden, samt eftergivenhed over for udenforståendes krav om indflydelse på massemediernes indhold, hvis eftergivenheden kan medføre tvivl om massemediernes frie og uafhængige stilling. Brud på god presseskik foreligger endvidere, hvis en journalist pålægges opgaver, som er i strid med nærværende presseetiske regler.

En journalist bør ikke pålægges opgaver, der strider mod hans samvittighed eller overbevisning.

Reglerne omfatter det redaktionelle stof (tekst og billeder), som offentliggøres i den trykte periodiske presse, radio og fjernsyn samt i de øvrige massemedier.

Reglerne omfatter tillige annoncer og reklamer i den trykte periodiske presse og i de øvrige massemedier i det omfang, der ikke er fastsat særlige regler herom.

Reglerne omfatter omtalte og afbildede personer, herunder også afdøde personer, juridiske personer og lignende.

Reglernes indhold

A. Korrekte meddelelser

1. Det er massemediernes opgave at bringe korrekt og hurtig information. Så langt det er muligt, bør det kontrolleres, om de oplysninger, der gives, er korrekte.
2. Kritik bør udvises over for nyhedskilderne, i særdeleshed når disses udsagn kan være farvet af personlig interesse eller skadevoldende hensigt.
3. Oplysninger, som kan være skadelige, krænkende eller virke agtelsesferringende for nogen, skal efterprøves i særlig grad, inden de bringes, først og fremmest ved forelægelse for den pågældende.
4. Angreb og svar bør, hvor det er rimeligt, bringes i sammenhæng og på samme måde.
5. Det skal gøres klart, hvad der er faktiske oplysninger, og hvad der er kommentarer.
6. Overskrifter og mellemrubrikker skal i form og indhold have dækning i den pågældende artikel eller udsendelse. Det samme gælder de såkaldte spisesedler.

7. Berigtigelse af urigtige meddelelser skal finde sted på redaktionens eget initiativ, hvis og så snart kendskab til fejl af betydning i de bragte meddelelser indgår.

Berigtigelsen skal foretages i en sådan form, at læserne, lytterne eller seerne får klar mulighed for at blive opmærksom på berigtigelsen.

B. Adfærd i strid med god presseskik

1. Meddelelser, som kan krænke privatlivets fred, skal undgås, medmindre klar almen interesse kræver offentlig omtale. Det enkelte menneske har krav på beskyttelse af sin personlige anseelse.

2. Selvmord eller selvmordsforsøg bør ikke omtales, medmindre klar almen interesse kræver eller begrundes offentlig omtale, og i så fald bør omtalen være så skånsom som mulig.

3. Ofre for forbrydelser eller ulykker skal vises det størst mulige hensyn. Det samme gælder vidner og pårørende til de implicerede. Ved indsamling og gengivelse af billedmateriale skal der vises hensynsfuldhed og takt.

4. Der bør opretholdes en klar skillelinje mellem annoncering og redaktionel tekst. Tekst og billeder foranlediget af direkte eller indirekte merkantile interesser bør kun bringes, hvis et klart journalistisk kriterium taler for offentliggørelse.

5. Andres tillid må ikke misbruges. Der bør vises særligt hensyn over for personer, som ikke kan ventes at være klar over virkningerne af deres udtalelser. Andres følelser, uvidenhed eller svigtende herredømme bør ikke misbruges.

C. Retsreportage

1. De under A og B anførte almindelige presseetiske regler gælder også for retsreportagen.

2. Reglerne for retsreportagen gælder også sagernes forberedelse, herunder straffesagers behandling hos politi og anklagemyndighed.

3. Retsreportagen bør være objektiv. På ethvert stadium af sagernes forberedelse og ved behandlingen i retten bør journalisten tilstræbe en kvalitativ ligelig gengivelse af parternes - i straffesager anklagemyndighedens og forsvarets - synspunkter.

En omtale af en straffesag bør følges op med et referat af sagens afslutning, hvad enten denne finder sted i form af tiltalefrafald, frifindelse eller domfældelse.

4. Det bør undgås at nævne personers slægtsforhold, stilling, race, nationalitet, trosbekendelse eller organisationsforhold, medmindre dette direkte har med sagen at gøre.

5. Så længe en straffesag ikke er endeligt afgjort eller bortfaldet, må der ikke offentliggøres meddelelser, der kan lægge hindringer i vejen for sagens opklaring, eller tilkendegivelser om, at en sigtet eller tiltalt er skyldig. Ved omtale af en straffesag skal det klart fremgå, om sigtede/tiltalte har erklæret sig skyldig eller ikke-skyldig.

6. Der skal i videst muligt omfang følges en klar saglig linje ved afgørelsen af, hvilke sager der omtales, og hvilke tilfælde navne på de implicerede nævnes. En sigtets eller tiltalts navn eller anden identificering bør udelades, når ingen almen interesse taler for at offentliggøre navnet.

7. Der skal iagttages varsomhed med meddelelser om, at politianmeldelse er indgivet mod en navngiven person. Meddelelse herom bør som regel ikke bringes, før anmeldelse har medført indgriben fra politiets eller anklagemyndighedens side.

Dette gælder dog ikke, hvis det anmeldte forhold i forvejen er kendt i videre kredse eller har væsentlig almen interesse, eller det efter de foreliggende omstændigheder må antages, at anmeldelsen er solidt underbygget.

8. En sigtet, tiltalt eller domfældt person bør forskånes for at få fremdraget en ham tidligere overgået straffedom, hvis den er uden betydning for de forhold, han nu er sigtet, tiltalt eller dømt for. I anden nyhedssammenhæng bør de mod en person tidligere rejste straffesager som regel ikke omtales.

TIL NOTATER

